

Επείγον – Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
Email: director@terracypria.org

7 Μαΐου 2026

Προς:

- Εξοχότατο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Κοινοποίηση:

- Υφυπουργό παρά τω Προέδρω
- Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Υπουργό Εσωτερικών
- Γενικό Διευθυντή Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών
- Επίτροπο Περιβάλλοντος και Ευημερίας των Ζώων
- Αναπληρώτρια Διευθύντρια Τμήματος Περιβάλλοντος
- Διευθυντή Τμήματος Δασών
- Διευθύντρια Τμήματος Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
- Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας

Εξοχότατε κ. Πρόεδρε,

Θέμα: Ανοικτή επιστολή αναφορικά με πολιτικές και θέσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την διατήρηση της φύσης, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης (2023)

Σύμφωνα με το «Πρόγραμμα Διακυβέρνησης: Θέσεις και Πολιτικές – Ανεξάρτητος Υποψήφιος Νίκος Χριστοδουλίδης 2023», η «προστασία του περιβάλλοντος» συνιστά μία από τις τέσσερις βασικές αρχές της Κυβέρνησης. Η συγκεκριμένη βασική αρχή αποτελεί κατεξοχήν θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος και καλώς νοούμενου δημοσίου συμφέροντος, καθότι αφορά την διατήρηση και διαφύλαξη της κοινής μας φυσικής κληρονομιάς. Ως εκ τούτου, σας αποστέλλουμε αυτή την ανοικτή επιστολή για να εγείρουμε τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς μας σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, τα οποία είναι άμεσα

συνυφασμένα με τις θέσεις και πολιτικές της Κυβέρνησης, ζητώντας πρόσβαση ως ενδιαφερόμενο κοινό σε πληροφορίες που είναι σχετικές με το περιβάλλον. Δημοσιοποιούμε την επιστολή μας για σκοπούς ενημέρωσης του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου και διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων για περιβαλλοντικά θέματα.

1. Συμμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με το περιβαλλοντικό κοινοτικό κεκτημένο

Κατά την τελευταία δεκαετία, η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται αντιμέτωπη με ιδιαίτερα σοβαρές διαδικασίες παράβασης του περιβαλλοντικού κοινοτικού κεκτημένου, οι οποίες δεν έχουν τύχει μέχρι σήμερα ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης, με αποτέλεσμα την αδυναμία ανταπόκρισης στις ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις. Για την ακρίβεια, η Κυπριακή Δημοκρατία αντιμετωπίζει τρεις ισχύουσες διαδικασίες παράβασης, λόγω της συστημικής κακής εφαρμογής των διατάξεων των κοινοτικών Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ) και τα Πτηνά (2009/147/ΕΚ). Οι εν λόγω διαδικασίες παράβασης αφορούν τον ανεπαρκή καθορισμό του δικτύου Natura 2000, την ανεπαρκή προστασία και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και την ανεπαρκή Δέουσα Εκτίμηση, γνωστή και ως Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση. Οι δράσεις προτεραιότητας προς αντιμετώπιση των τριών ισχύουσων διαδικασιών παράβασης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα διορθωτικά μέτρα, όπως έχουν ζητηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- i. Επέκταση υφιστάμενων ή/και ένταξη νέων χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών στο δίκτυο Natura 2000.
- ii. Έκδοση των αναγκαίων Διαταγμάτων Προστασίας και Διαχείρισης για όλες τις περιοχές του δικτύου Natura 2000, υπόθεση η οποία έχει ήδη παραπεμφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Μάρτιο 2024.
- iii. Βελτίωση της διαδικασίας Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, έτσι ώστε όλα τα έργα και σχέδια, να υποβάλλονται ορθά, επαρκώς και εγκαίρως σε Δέουσα Εκτίμηση των επιπτώσεων που δύναται να επιφέρουν σε περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Στα πλαίσια του πυλώνα «Καθαρό Περιβάλλον» και της πολιτικής «1. Στόχος η πράσινη οικονομία: αναβάθμιση θεσμικού πλαισίου και διαχείρισης περιβαλλοντικών ζητημάτων», περιλαμβάνεται η ακόλουθη θέση: «1.6. Συμμορφωνόμαστε πλήρως με το περιβαλλοντικό κοινοτικό κεκτημένο, μέσω της δημιουργίας υπηρεσίας που παρακολουθεί και ελέγχει τη σχετική διαδικασία, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και Υπηρεσίες». Παράλληλα, στα πλαίσια του πυλώνα «Καθαρό Περιβάλλον» και της πολιτικής «5. Προστασία της πλούσιας βιοποικιλότητας της Κύπρου», περιλαμβάνεται επίσης η εξής θέση: «5.6 Καλύπτουμε όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε σχέση με τη διαχείριση της φύσης και ιδιαίτερα του δικτύου Natura 2000, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες. Διασφαλίζουμε ότι όλες οι προειδοποιητικές επιστολές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για παράβαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σε σχέση με το δίκτυο περιοχών Natura 2000 τυγχάνουν άμεσης διαχείρισης για αποτελεσματική ανταπόκριση στις ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις».

Με βάση τα πιο πάνω, **παρακαλούμε όπως μας δοθούν σχετικές πληροφορίες κατά πόσο η Κυβέρνηση:**

- **Λαμβάνει μέτρα συνεργασίας με τις επαρχιακές και τοπικές αρχές αυτοδιοίκησης για την ορθή εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου διατήρησης της φύσης και προστασίας της βιοποικιλότητας.**
- **Προτίθεται να δημιουργήσει μία Υπηρεσία, η οποία να παρακολουθεί και να ελέγχει τις σχετικές διαδικασίες παράβασης, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία, Τμήματα και Υπηρεσίες.**
- **Σχεδιάζει να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα προς υλοποίηση των δεσμεύσεων και κάλυψη των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για την ολοκλήρωση, προστασία και διαχείριση του δικτύου Natura 2000, οι οποίες απορρέουν από τις ισχύουσες διαδικασίες παράβασης.**

2. Διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες για περιβαλλοντικά θέματα

Το θεμελιώδες δικαίωμα πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες που είναι σχετικές με το περιβάλλον κατοχυρώνεται από το άρθρο 7Α του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και τον περί της Δέκατης Ένατης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμο του 2024 [Ν. 171(Ι)/2024], το άρθρο 4 του περί της Σύμβασης του Άαρχους Αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα (Κυρωτικού) Νόμου του 2003 [Ν. 33(ΙΙΙ)/2003], καθώς και το άρθρο 3 του περί της Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες που είναι Σχετικές με το Περιβάλλον Νόμου του 2004 [Ν. 119(Ι)/2004].

Στα πλαίσια του πυλώνα «Καθαρό Περιβάλλον» και της πολιτικής «1. Στόχος η πράσινη οικονομία», περιλαμβάνεται η ακόλουθη θέση: «1.5. Παρέχουμε τη δυνατότητα στον κάθε πολίτη, σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς, σε επιχειρήσεις και στην κοινωνία γενικότερα, για άμεση πρόσβαση σε πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες γύρω από τα περιβαλλοντικά θέματα που τους απασχολούν ή/και τους επηρεάζουν».

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού σε περιβαλλοντική πληροφόρηση δεν τυγχάνει σεβασμού και εφαρμογής από τις αρμόδιες αρχές. Ενδεικτικά, αναφέρουμε τα ακόλουθα παραδείγματα:

- i. Υποβολή ιεραρχικής προσφυγής προς την Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος από το Terra Cypria, τον Ιούλιο 2024, λόγω μη πρόσβασης του ενδιαφερόμενου κοινού σε πληροφορίες σχετικά με τις καταγραφές πληθυσμών, τα μέτρα προστασίας και την κατάσταση διατήρησης δύο αυστηρά προστατευόμενων, σπάνιων και απειλούμενων ειδών χειρόπτερων (νυχτερίδων) που διαβιούν στην Κύπρο.
- ii. Υποβολή προσφυγής στο Διοικητικό Δικαστήριο Κύπρου από το Terra Cypria και το BirdLife Cyprus, τον Μάρτιο 2025, λόγω μη πρόσβασης του ενδιαφερόμενου κοινού σε πληροφορίες σχετικά με την περιβαλλοντική έγκριση αιολικού πάρκου στην κοινότητα Κελλιά της επαρχίας Λάρνακας, εντός και πλησίον της περιοχής του δικτύου Natura 2000 Ζώνη Ειδικής Προστασίας Περιοχή Κόσιης – Παλλουρόκαμπου.
- iii. Διαβίβαση σειράς επιστολών προς την Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος από το Terra Cypria, το BirdLife Cyprus και την Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, λόγω της μη πρόσβασης του ενδιαφερόμενου κοινού σε πληροφόρηση σχετικά με την εφαρμογή νομικά δεσμευτικών και ουσιαστικών όρων της περιβαλλοντικής έγκρισης του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα, αλλά και τη μη υλοποίηση των προνοιών και την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων των σχετικών Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 20.12.2023 και 19.03.2024. Μέχρι σήμερα, δεν υπήρξε καμία ουσιαστική ανταπόκριση σε σχετικά αιτήματα παροχής πληροφοριών, τα οποία υποβλήθηκαν με επιστολές ημερομηνίας 19.06.2024, 24.09.2024, 03.10.2024, 11.12.2025, 03.03.2026, 13.03.2026 και 16.03.2026.

Με βάση τα πιο πάνω, **παρακαλούμε όπως μας δοθούν σχετικές πληροφορίες κατά πόσο η Κυβέρνηση προτίθεται να προβεί σε περαιτέρω ενέργειες και μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι αρμόδιες αρχές παρέχουν οποιοσδήποτε πληροφορίες είναι σχετικές με το περιβάλλον και κατέχονται από τις ίδιες ή για λογαριασμό τους προς οποιοδήποτε αιτητή, χωρίς αυτός να οφείλει να επικαλεσθεί ή/και να αποδείξει συμφέρον.**

3. Διασφάλιση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης και της επιβολής της ισχύουσας νομοθεσίας

Στα πλαίσια του πυλώνα «Καθαρό Περιβάλλον» και της πολιτικής «3. Προστασία έναντι περιβαλλοντικών πιέσεων και κινδύνων για την υγεία και την ευημερία των πολιτών», περιλαμβάνεται η ακόλουθη θέση: «3.1 Δημιουργούμε και στελεχώνουμε ειδική Υπηρεσία Περιβαλλοντικού Ελέγχου. Η Υπηρεσία θα ελέγχει την εφαρμογή όλου του φάσματος της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, διασφαλίζοντας την προστασία των

πολιτών από κινδύνους για την υγεία και την ευημερία τους, που προέρχονται από περιβαλλοντική υποβάθμιση» (σελ. 87).

Αναγνωρίζουμε ως θετική εξέλιξη ότι τα τελευταία χρόνια συγκροτήθηκε και λειτουργεί ο νέος Κλάδος Περιβαλλοντικών Ελέγχων στο Τμήμα Περιβάλλοντος. Παράλληλα, όμως, επισημαίνουμε ότι το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος δεν έχει ακόμη προωθήσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων την απαιτούμενη τροποποίηση του περί της Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου του 2003 [N. 153(I)/2003] ως έχει τροποποιηθεί, η οποία να παρέχει την δυνατότητα έκδοσης αποτρεπτικών εξώδικων προστίμων και της λήψης αποτελεσματικών δικαστικών μέτρων, με στόχο τη συμμόρφωση των παρανομούμενων και την επιβολής της νομοθεσίας για την διατήρηση της φύσης από περαιτέρω υποβάθμιση, εντός και πλησίον προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των περιοχών του δικτύου Natura 2000 στην Χερσόνησο Ακάμα, όπου συνεχίζουν να λειτουργούν υφιστάμενα ή/και να ανεγείρονται νέα παράνομα υποστατικά, περιλαμβανομένων μη αδειοδοτημένων εστιατορίων και αναψυκτηρίων στον Νότιο Κόλπο Λάρας, στον Άσπρο Ποταμό και στο Φαράγγι Άβακα, καθώς και μη αδειοδοτημένων γεωργοκτηνοτροφικών υποστατικών (στιάδια) στις παρυφές του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα.

Με βάση τα πιο πάνω, **σας παρακαλούμε όπως μας δοθούν σχετικές πληροφορίες κατά πόσο η Κυβέρνηση προτίθεται:**

- **Να προωθήσει την αναγκαία τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας, έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα επιβολής αποτρεπτικών εξώδικων προστίμων και λήψης αποτελεσματικών δικαστικών μέτρων, με στόχο τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των παρανομούμενων και της επιβολής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.**
- **Να προβεί στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών και ουσιαστικών όρων της περιβαλλοντικής έγκρισης του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα, οι οποίοι αφορούν την αντιμετώπιση των αυθαίρετων επεμβάσεων και την απομάκρυνση των παράνομων υποστατικών, την αποκοπή των παράνομων δρόμων και αυθαίρετων προσβάσεων, καθώς και την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και τοπίου στην περιοχή.**

4. Διατήρηση της Χερσονήσου Ακάμα και προστασία της πλούσιας βιοποικιλότητας της

Σύμφωνα με την Σύσταση αρ. 191/2016 της Μόνιμης Επιτροπής της Σύμβασης της Βέρνης, η οποία υιοθετήθηκε στις 18.11.2016, για τη διατήρηση της Χερσονήσου Ακάμα και των παραλίων ωοτοκίας των θαλάσσιων χελωνών στον Κόλπο Χρυσόχους, η Κυπριακή Δημοκρατία καλείται να προβεί στην «κήρυξη ολόκληρης της Χερσονήσου Ακάμα σε Εθνικό Πάρκο, Απόθεμα Βιόσφαιρας ή άλλη προστατευόμενη περιοχή με αντίστοιχο διεθνές καθεστώς προστασίας».

Στα πλαίσια του πυλώνα «Καθαρό Περιβάλλον» και της πολιτικής «5. Προστασία της πλούσιας βιοποικιλότητας της Κύπρου», περιλαμβάνεται η εξής θέση: «5.1. Δημιουργούμε Εθνικό Πάρκο στον Ακάμα, που να περιλαμβάνει την ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή, με στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας, τη διαχείριση της επισκεψιμότητας και την αειφόρο ανάπτυξη των κοινοτήτων της περιοχής. Για κάθε πολιτική στον Ακάμα, επιδιώκουμε την συνεργασία και την συναίνεση της τοπικής κοινωνίας, με μέτρα που αποσκοπούν στην αειφόρο ανάπτυξη των κοινοτήτων και την ευημερία των κατοίκων της, που αποτελεί προτεραιότητα».

Ωστόσο, λυπούμαστε να παρατηρήσουμε ότι, μέχρι σήμερα, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν αποδέχεται και δεν εφαρμόζει τη Σύσταση της Μόνιμης Επιτροπής της Σύμβασης της Βέρνης για τη Διατήρηση της Ευρωπαϊκής Άγριας Ζωής και των Φυσικών Οικοτόπων. Επισημαίνεται ότι το Εθνικό Δασικό Πάρκο Ακάμα περιλαμβάνει αποκλειστικά κρατική δασική γη και ως εκ τούτου καλύπτει μόνο το 75% της συνολικής έκτασης των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 στην Χερσόνησο Ακάμα. Παράλληλα, επισημαίνουμε ότι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος δεν έχει διασφαλίσει

μέχρι σήμερα την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών και ουσιαστικών όρων της περιβαλλοντικής έγκρισης του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα, καθώς και την τήρηση των προνοιών και την υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων των σχετικών Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, ειδικά αυτών που αφορούν τον επανασχεδιασμό και την επαναξιολόγηση όλων των φάσεων και όλων των έργων του Σχεδίου μέχρι τον Ιούνιο 2024.

Με βάση τα πιο πάνω, παρακαλούμε όπως μας δοθούν σχετικές πληροφορίες:

- Κατά πόσο η Κυβέρνηση προτίθεται να κηρύξει ολόκληρη την Χερσόνησο Ακάμα, ως ένα ενιαίο οικοσύστημα, σε Εθνικό Πάρκο, με στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας, τη διαχείριση της επισκεψιμότητας και την αειφόρο ανάπτυξη των κοινοτήτων της περιοχής.
- Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για να διασφαλίσει την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών και ουσιαστικών όρων της περιβαλλοντικής έγκρισης του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα, την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας που έχει προκληθεί κατά την υλοποίηση των εργασιών της Φάσης Α για τη βελτίωση του οδικού δικτύου του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα, καθώς και την τήρηση των προνοιών και την υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων των σχετικών Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 20.12.2023 και 19.03.2024.
- Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του επανασχεδιασμού και επαναξιολόγησης όλων των φάσεων και όλων των έργων του Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα, η υλοποίηση των οποίων δεν έχει ακόμη ξεκινήσει και απαιτείται η υποβολή τους σε Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τον χρόνο και τη συνεργασία σας. Ευελπιστώντας στην άμεση και θετική σας ανταπόκριση, παραμένουμε στη διάθεση σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Κούλλα Μιχαήλ
Εκτελεστική Διευθύντρια
Terra Cypria

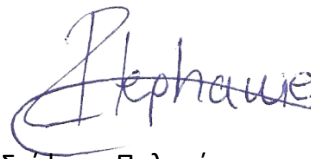
Μέλπω Αποστολίδου
Διευθύντρια
BirdLife Cyprus

Μυρούλα Χατζηχριστοφόρου
Πρόεδρος
Cyprus Wildlife Society

Αντωνία Χρίστου
Πρόεδρος
Friends of the Earth Cyprus

Στέφανη Πολυκάρπου
Εκπρόσωπος
Πρωτοβουλία για την Διάσωση
των Φυσικών Ακτών